

Sandelva kraftverk AS
Parkveien 33B
0258 OSLO

Vår dato: 09.06.2023

Vår ref.: 202114795-15 Oppgis ved henvendelse

Deres ref.: Einar Sofienlund

Saksbehandler:

Maren Elise Rognerud

Sandelva kraftverk, Samnanger kommune, Vestland - Godkjenning av detaljplan for miljø og landskap

Vi viser til deres søknad om godkjenning av detaljplan for miljø og landskap for Sandelva kraftverk. Detaljplan for miljø og landskap finnes vedlagt dette vedtaket.

Vedtak

NVE godkjenner fremlagte detaljplan for miljø og landskap av 26.05.2023 for bygging av Sandelva kraftverk i Sandelva, Samnanger kommune.

Godkjenningen av detaljplan for miljø og landskap gis på følgende vilkår:

- Dere skal orientere oss om dato for oppstart av anleggsarbeidet senest 7 dager før planlagt start. Vi skal også orienteres ved viktige eller kritiske faser i anleggsarbeidet
- Dere må sende inn en plan som beskriver testing og drift av omløpsventilen, samt hvordan driften av denne ivaretar miljøverdiene nedstrøms kraftverket. Planen skal godkjennes av NVE før testing av kraftverket og omløpsventilen kan starte.
- Dere må gjøre tiltak for å sikre god informasjon om arbeidene til turgåere i området under anleggsperioden, og tilbakeføre turstier, tilrettelagte rasteplasser og skilting der dette blir berørt av utbyggingen.
- Veien fra kraftstasjonen og opp til kote 180 skal legges beskjedent i terrenget, slik at veikroppen ikke blir liggende som en pølse i landskapet. Veikanter skal istandsettes slik at disse blir lite fremtredende.
- Veien fra kote 180 og opp til inntaket skal være kjørbær for ATV. Veien skal smalnes av og delvis revegeteres.
- Permanent vei og rørgatetrase skal legges i ett med terrenget rundt, og ikke være deponi for overskuddsmasser.
- Det skal utarbeides en sluttrapport innen miljø og landskap som sendes NVE innen ett år etter idriftsettelse. Rapporten skal dokumentere at anlegget er bygget i samsvar med konsesjon, godkjent detaljplan og forutsetninger/endringer som er godkjent i løpet av byggeprosessen. [Link til mal](#).
- Senest 1 måned etter idriftsettelse av kraftverket skal dere sende inn melding om dette til oss på skjema som ligger på vår hjemmeside (<https://www.nve.no/om-nve/skjema-og-rapporteringsordninger/>).



Detaljplan for miljø og landskap må være i samsvar med vilkår og forutsetninger som fremgår av konsesjonen med notatet «*Bakgrunn for vedtak*» KSK-notat 70/2015, NVEs vedtak om godkjenning av en mindre overføring (NVE ref.: 201300146-49) og NVEs vedtak om utsatt byggefrist (NVE ref.: 201300146-58). NVE kan kreve ytterligere detaljering for alle deler av tiltaket. Slike planer skal godkjennes av oss før arbeidet settes i gang.

Godkjenningen har hjemmel i konsesjonen datert 23.02.2016 post nr. 4 og 10.

Tilsyn

NVE vil følge opp anlegget med inspeksjon.

Anlegget er både for planlegging, bygging og senere drift underlagt bestemmelser om internkontroll etter forskrift om internkontroll etter vassdragslovgivningen (FOR 2011-10-28 nr. 1058 IK-vassdrag). Ved tilsyn på anlegget vil NVE kontrollere at internkontroll etter denne forskrift er etablert.

Vår behandling av søknaden

Konsesjon til bygging av Sandelva kraftverk ble gitt 03.07.2015. NVE godkjente i tillegg overføring av en mindre bekk til inntaket til Sandelva kraftverk i vedtak datert 20.12.2016. Sandelva kraftverk fikk utsatt byggefrist i vedtak datert 07.12.2020. Byggefrist for Sandelva kraftverk er 03.07.2025. Sandelva kraftverk fikk anleggskonsesjon til de elektriske anleggene som tilhører kraftverket i NVEs vedtak datert 16.05.2023 (NVE ref.: 202213598-5).

I konsesjonsprosessen har det vært fokus på at området hvor Sandelva kraftverk skal bygges er et viktig friluftsområde, med en godt merket tursti som går gjennom Sandalen. Deler av denne turstien er også en gammel driftsvei som er registrert som kulturminne i databasen Askeladden. Dette er ikke et automatisk fredet kulturminne, men høringspartene ber om at dette hensyntas i forbindelse med bygging av Sandelva kraftverk. Konsesjonæren presiserer også i detaljplanen at det er lite tilgang på toppmasser i området. Denne kombinasjonen av hensyn til landskap og friluftsliv sammen med lite tilgjengelige toppmasser stiller høye krav til utførelsen av arbeidene og tilrettelegging for revegetering for dette anlegget. NVE har lagt ekstra fokus på dette i behandling av detaljplanen.

Detaljplanen

NVE mottok utkast til detaljplan for miljø og landskap fra Sandelva kraftverk AS datert 20.09.2021. NVE gjennomførte befaring ved Sandelva kraftverk 14.09.2022. I rapporten fra befaringen ba vi om en oppdatert detaljplan. NVE mottok endelig detaljplan fra Sandelva kraftverk AS 26.05.2023.

Detaljplanen beskriver at Sandelva kraftverk bygges med inntak på kote 324 og kraftstasjon på kote 63. Opprinnelig skulle kraftstasjonen ligge på kote 8, men endringen er gjort for å minske kompleksiteten i prosjektet og unngå konflikt med kommunens vannforsyningsanlegg. Konsesjonen åpner også opp for at stasjonen kan plasseres lenger opp i vassdraget. Det skal slippes minstevannføring på 10 l/s fra inntaket hele året, og det skal installeres en omløpsventil med kapasitet på 25 % av maksimal slukeevne. Vannveien skal graves ned på hele strekningen. Det planlegges for en arbeidsbredde på omtrent 20



meter langs hele rørgata, som skal istandsettes med naturlig revegetering som førende istandsettingsprinsipp. Det er i NVEs vedtak datert 20.12.2016 gitt tillatelse til å overføre en liten navnløs bekk til Sandelva. Detaljplanen beskriver at det skal være permanent vei frem til kraftstasjonen. Det er i dag etablert vei til vannverket, som ligger ved siden av kraftstasjonstomten, det er behov for å beholde denne veien for adkomst til kraftstasjonen. Detaljplanen beskriver videre at eksisterende skogsvei opp i Sandalen skal oppgraderes noe, og at den permanente veien opp til inntaket skal settes i stand som et kjøresterkt ATV-spor.

Høring

Detaljplan for miljø og landskap ble sendt på høring sammen med søknad om nettilknytning for Sandelva kraftverk til Samnanger kommune, statsforvalteren i Vestland, Vestland fylkeskommune, Statnett SF, DSB, Telenor Norge AS, BKK AS og TeliaSonera Norge AS. Frist for uttalelse var 30.03.2023. NVE har mottatt fire høringsuttalelser fra Samnanger kommune, statsforvalteren i Vestland, Vestland fylkeskommune og Telenor Norge AS. Telenors uttalelse omhandler ikke detaljplan for miljø og landskap. De tre andre uttalelsene er gjengitt under.

Høringsuttalelser

Samnanger kommune skriver i sin uttalelse datert 29.03.2023 at

«Naturutvalet har i møte 28. mars 2023 fatta følgjande vedtak 011/2023:

Søknad om anleggskonsesjon og detaljplan for miljø og landskap for Sandelva kraftverk greier ut om viktige omsyn i området, og vår vurdering er at dei føl opp vilkåra i konsesjonen på ein tilfredsstillande måte. Tilhøvet til den kommunale drikkevassforsyninga er avklart på førehand. Det er ikkje kome til ny kunnskap om viktige naturverdiar i området sidan konsesjonen vart gjeven, og Samnanger kommune har ingen innvendingar til at detaljplanen vert godkjent og anleggskonsesjon vert gjeven.»

Statsforvaltaren i Vestland skriver i sin uttalelse datert 20.03.2023 at

«Statsforvaltaren legg til grunn at nye naturinngrep blir avgrensa så langt som råd, og at området blir stelt til att etter moderne prinsipp.

Inntaket skal flyttast opp ein høgdemeter i høve til det som ligg til grunn for konsesjonen, og kraftstasjonsavløpet er flytta opp frå kote 8 til kote 63. Omløpsventil som skal sikre vassføringa ved bråe driftsstans er planlagt i tråd med konsesjonskravet. Søknaden om anleggskonsesjon omfattar 260 meter jordkabel frå kraftstasjonen til påkoplingspunkt på BKKs eksisterande nett, og generator og transformator skal etablerast inne i kraftstasjonen.

Vår vurdering

Vi legg generelt til grunn at nye inngrep i naturmiljø og dyrka mark skal avgrensast så langt som råd, at alle tiltak får best mogleg landskapstilpassing, og at området blir stelt til etter moderne prinsipp. Det inneber bruk av lokale massar, lokalt plantemateriell og med naturlege førekomstar på staden som førebilete. Vi reknar



med at det er/blir vurdert om det kan nyttast allereie nedbygt areal til rigg, framfor lokalisering som fører til nye naturinngrep. Vi konstaterer at det planlagt å tilpasse røyrgata slik at gamle furutre blir ivaretekne.

Vi minner om forureiningslova § 7 om å unngå forureining. Vi legg til grunn at stein- og jordmassar blir handtert i tråd med regelverket slik det går fram av Miljødirektoratets veileder M-1243. Vi legg vidare til grunn at eventuelt betongavfall blir handtert i tråd med kap. 14 A i avfallsforskrifta.

Vi legg til grunn at tekniske installasjonar blir plasserte slik at dei er mest mogleg verna mot skred og flaum, for å unngå skade på både personar og materielle verdier.»

Vestland Fylkeskommune skriver i sin uttalelse datert 28.03.2023 at

«Kulturminne og kulturlandskap

Ein kan ikkje sjå at dei omsøkte tiltaka i samband med Sandelva kraftverk er i konflikt med automatisk freda kulturminne. Potensial for funn av automatisk freda kulturminne i det omsøkte området vert vurdert som lågt.

Det må elles merkast at Bjørnafjorden kommune har lagt inn ein eldre drifteveg frå Våge til Bergen i Askeladden, id. 215608. Vel to kilometer av denne vert påverka av vegframføring frå stasjonsområdet i sør til inntaket nær Brekkehytta i nord. Vi ber om at det særleg vert teke omsyn til denne delen av den gamle driftevegen, med tilpassing og tilbakeføring av massar på ein skånsam måte og at ein unngår rigg på denne strekningen. Når det gjeld å ta særleg omsyn til kulturlandskap gjeld dette for utføring av heile det omsøkte tiltaket.

Vi har ikkje kjennskap til automatisk freda kulturminne eller andre verneverdige kulturminne enn driftevegen som kjem i konflikt med det omsøkte tiltaket. Vi har difor ingen andre avgjerande merknader i saka, utover at ein under opparbeiding av feltet søker å unngå inngrep i/skade på eventuelle kulturlandskapstrekk som steingardar, eldre vegar/stiar, bakkemurar, tufter m.m.

Elles gjer vi merksam på meldeplikta etter kulturminnelova § 8, 2. ledd. Dersom automatisk freda kulturminne som gjenstandsfunn, flekkar med trekol eller konstruksjonar blir avdekt under gjennomføring av tiltaket, må dette straks meldast til Vestland fylkeskommune, og alt arbeid stansast til rette forvaltningsstyresmakt har vurdert funnet.

Friluftsliv

Røyrgata for Sandelva kraftverk er planlagt gå i eit kartlagd friluftsområde. Storebrekksvatnet via Vesterdalen er kartlagd som eit registrert friluftsområde (c-verdi). Dette kan tyde på at bruken her ikkje er høg, men det er ein ganske tydeleg sti som visast på flyfoto som går opp langs elva.

Det står i søknaden at røyrgata hovudsakleg går langs eksisterande veg. Der den ikkje gjer det vil endeleg veg etablerast i røyrgata. Ettersom det går ein skogsveg



oppover lia allereie er det fornuftig å grave ned røyet langs denne, då ein unngår nytt naturinngrep der. Det er viktig at ein ivaretek ferdselsmoglegheitene som ligg i området i dag.

Traktorvegen/stien går opp til Brekkevatnet/Brekkedalen, derifrå kan ein gå vidare til Gullfjellet eller til Svenningen. Lokalt er truleg traseen viktig for turar til desse toppane (eller berre opp til Brekkevatnet).

Vassmiljø

Ingen innspel.»

NVEs vurdering

Flytting av kraftstasjonen fra kote 8 til 63

Dere beskriver i detaljplanen av kraftstasjonen skal bygges på kote 63. Konesesjonen beskriver at kraftstasjonen skal bygges på kote 8, men «*Dersom det er hensiktsmessig kan en plassering lenger opp i elva godkjennes som del av detaljplan, kraftstasjonen kan ikke flyttes lenger nedstrøms i elva.*».

Dere beskriver i detaljplanen at flyttingen gir mindre kompleksitet i prosjektet blant annet fordi konflikten med vannforsyningen til kommunen løses med å flytte kraftstasjonen oppover i vassdraget.

NVE mener at flyttingen har flere fordeler og har derfor ingen innvendinger til flyttingen av kraftstasjonen til kote 63.

Vurdering av flom og skredfare

Kraftstasjonen til Sandelva kraftverk skal bygges innenfor aktsomhetsområde for marin leire. Flom og skredfare er ikke vurdert som en del av konsesjonsbehandlingen for Sandelva kraftverk. Om flom og skredfare i anleggsområdet skriver Sandelva kraftverk AS blant annet at «*Området ligger under marin grense, men her har Samnanger kommune gjort flere grunnundersøkelser i fbm bygging av vannverket og det er konstatert sandgrunn på stedet.*».

NVE forutsetter at konsesjonær gjør nødvendige vurderinger for å forebygge og unngå skader som følge av flom og skredfare. Vi vurderer at det ikke er nødvendig å fastsette egne vilkår av hensyn til flom- og skredfare i godkjenningen av detaljplan for miljø og landskap. Vi minner om kravene i plan- og bygningsloven §§ 29-5 og 29-7 om hhv. tekniske krav og krav til produkt til byggverk, samt kapittel 7, Sikkerhet mot naturpåkjenninger, i byggt teknisk forskrift (TEK17).

Omløpsventil

I konsesjonen er det vilkår om at det skal installeres en omløpsventil i kraftverket med kapasitet på minimum 25 % av maksimal slukeevne. I notatet «Bakgrunn for vedtak» er vilkåret utdypet med følgende tekst. «*For å unngå stranding av fisk i Sandelva ved eventuelt utfall eller rask nedkjøring av kraftverket skal det installeres omløpsventil med kapasitet på*



minimum 25 % av maksimal slukeevne. Ved vannforbruk i kraftverket mindre enn omløpsventilens kapasitet skal omløpsventilen åpne for vannmengden som går gjennom turbinen ved utfall. Omløpsventilen skal fungere slik at vannføringen nedstrøms kraftverket reduseres over så lang tid at fisk ikke strander. Omløpsventilen skal koples til kraftverkets styringssystem og testes ut med hensyn til funksjonalitet før kraftverket settes i ordinær drift. Dokumentasjon på at utstyret fungerer etter hensikten skal legges frem for NVEs miljøtilsyn.»

Vilkåret i konsesjonen er et funksjonsvilkår. Hensikten med vilkåret er at faren for at fisk skal strande på elvestrekningen nedstrøms kraftverket er så liten som mulig, i alle driftssituasjoner, også i byggeperioden og ved testing av kraftverket. Detaljplan for miljø og landskap beskriver at det skal installeres en omløpsventil med kapasitet på minimum 25 % av maksimal slukeevne, men sier ingenting om hvordan denne skal testes eller driftes for å oppfylle vilkåret. Vi understreker at kravet til omløpsventil gjelder selv om kraftstasjonen er flyttet lenger opp i vassdraget, fra kote 8 til 63.

For kraftverk med konsesjonskrav om omløpsventil, må ventilen, vannstandsloggere og miljøverdiene i vassdraget omtales. NVE setter derfor vilkår om at dere må sende inn en plan som beskriver testing og drift av omløpsventilen, samt hvordan denne ivaretar miljøverdiene nedstrøms kraftverket. Planen må inneholde

- en beskrivelse av omløpsventilen med styringssystem
- plan for kontroll av kapasiteten og testing av ventilen
- kartlegging av elven nedstrøms kraftverket og plan for kontroll av vannstandsendringer nedstrøms kraftverket, kartlegging av tørrfall ved ulike vannføringer på utvalgte, viktige områder
- behov for reservestromforsyning, beskrivelse av hvordan logging av bruken skal gjøres.
- Kart som viser hvor det er gyteområder og oppvekstområder for fisk og kart som viser leveområder for ev. truede eller på andre måter viktige arter

Planen skal godkjennes av NVE før testing av kraftverket og omløpsventilen kan starte.

Terrengarbeider og istandsetting

I konsesjonsbehandlingen av Sandelva kraftverk, og høringsuttalelser til detaljplanen fra fylkeskommunen og statsforvalteren, har det vært fokus på verdiene området har for friluftsliv, og kulturlandskap langs den gamle driftsveien som går gjennom Sandalen. Denne veien, og turstien blir direkte berørt ved bygging av rørgaten. NVE vil legge spesielt vekt på at rørgatetraseen bygges og istandsettes med et sluttresultat som er så godt som mulig.

I detaljplanen skriver dere at «Yttergrensene for inngrep er vist på arealbruksplan. Utenfor disse grensene skal det ikke gjøres inngrep i forbindelse med anleggsarbeidene. Dette betyr ikke at alle arealer innenfor inngrepsgrensene blir berørt, men at det på dette planstadiet er et visst armslag for tilpasning av inngrepene til anleggsvirkomheten og til å finne gode løsninger for landskaps- og miljøtilpasning underveis i anleggsfasen». Videre beskriver dere



at eksisterende vegetasjon skal beholdes så langt det lar seg gjøre, og at naturlig revegetering er førende istandsettingsprinsipp. Dere skriver også at det kan bli nødvendig å så dersom det tar lang tid før vegetasjon etablerer seg. Det presiseres i detaljplanen at *«gamle og særegne furutrær vil bli avmerket i terrenget og vi vil forsøke å legge rørgata slik at disse trærne kan få stå urørt. Dette gjelder også et par døde furutrær som står langs rørtraseen»*. Det er i mange områder relativt lite vekstmasser, og dere skriver at det kan bli aktuelt å kjøre til masser fra andre steder i anleggsområdet.

Vannveien går gjennom et terreng langs Sandelva som er preget av skrinne myrflater, og tørrere områder med furutrær. Det er mange steder kort vei til fjell, slik at det i stor grad blir behov for å sprengne ut grøft til vannveien. Dere opplyser om at det skal brukes matter i sprengningsarbeidene. NVE mener det er et viktig tiltak som bidrar til å unngå sprengstein i terrenget. Dalen som vannveien følger, har lange flate partier med flere brå stigninger der terrenget blir bratt, før det igjen flater ut. I disse partiene er det fordelaktig å benytte bend på rørgata for å unngå å sprengne seg dypt ned over knekkpunktene i terrenget. Dette vil begrense arealbruken, siden behovet for bredde på grøftene øker med dybden. Dere beskriver i detaljplanen at det blir aktuelt å benytte bend, eller kortere rørlengder for å unngå dype grøfter. Videre mener NVE at det er viktig å ha fokus på at rørgaten skal legges i ett med terrenget rundt, og ikke være deponi for overskuddsmasser. Vi setter derfor vilkår om dette.

NVE ser på mangelen på vekstmasser som en stor utfordring i prosjektet. Derfor er det viktig at dere har fokus på å bevare vekstmasser og vegetasjonsflak som kan legges tilbake som topplag. Det er ønskelig at massene som benyttes som topplag kommer fra områdene i nærheten, og at man i så liten grad som mulig transporterer masser fra andre steder i anleggsområdet. Dersom dere ser behov for tilsåing eller andre tiltak for å bedre revegetering i deler av anlegget skal dette godkjennes av NVE først. Dere må også i byggefasen ha fokus på å sortere masser slik at topplaget skilles godt fra underliggende masser, og at sprengstein ikke er synlig i terrenget etter at istandsetting er ferdig. Vi mener det er positivt at dere har fokus på å bevare eldre og døde furutrær da disse kan ha biologisk verdi, og er definerende elementer i landskapet som det tar lang tid å reetablere.



Figur 1: Eksempler på særegne trær (venstre) og stående død ved (høyre) i anleggsområdet.



Spesielt i øvre del av rørgatetraseen er landskapet preget av større steiner som ligger spredt rundt, som vist på bildet. Dette er landskapselementer som man med fordel kan etterligne ved istandsetting av anlegget.



Figur 2: Gress, lyng, furu og myrdrag preger vegetasjonen i dalen. Større steiner ligger flere steder spredt i terrenget.

I øvre del av rørgata er det etablert et lite utsiktspunkt. På nedsiden av dette går terrenget bratt ned i dalen, før det igjen flater ut. På oversiden av utsiktspunktet

ligger en myrflate. I detaljplanen er dette området beskrevet spesielt. «Ved pel350 er det ei lita myr som rørgata vil bli lagt i den ene side. Det er en del blokkstein i myra det røret kommer, men øvrige deler ut mot elva kan se ut til å være mer som vanlig myr. For å unngå uttørking av denne myra kan man legge et tett filter av sedimenter på nedsiden av myra rundt røret, slik at vi hindrer fremtidig uttørking». NVE forutsetter at dere unngår tørlegging av myra i dette området ved legging av rørgata.



Figur 3: Utsiktspunkt langs rørgata der terrenget går bratt nedover, før det flater ut lenger nede i dalen.

Dere beskriver i detaljplanen at det ikke er bekkekryssinger i rørgatetraseen. Rørgata skal ikke krysse Sandelva men den krysser flere steder mindre bekker som i stor grad får vannføring ved reinskyll. Disse krysser rørgaten og ender i Sandelva. Vi forutsetter at kryssingene etableres slik at man unngår graving i rørgatetraseen ved større nedbørshendelser.



Veiledning om terrengbehandling og istandsetting finnes i NVEs veileder Nr. 2/2021 «*Veileder for terrengbehandling ved bygging av vassdrags- og energianlegg*» ([NVE Veileder](#)). NVE forutsetter at dere gjør dere kjent med innholdet i veilederen.

Friluftsliv

I bakgrunnsnotatet «Bakgrunn for vedtak» står det at «*Dersom det gis konsesjon til Sandelva kraftverk er det rimelig å stille krav om at anlegget må utformes på en skånsom måte som ikke er til stor ulempe for friluftslivet*».

Hensyn til turgåere både igjennom og etter anleggsperioden er ikke beskrevet i detaljplanen. NVE forutsetter at istandsetting av områdene til opprinnelig stand også innebærer tilbakeføring av turstier, tilrettelagte rasteplasser og skilting der dette blir berørt av utbyggingen. Det er også viktig at det er god informasjon til turgåere i anleggsperioden slik at man unngår ferdsel i anleggsområdene i anleggsfasen. Dersom det finnes alternative stier i området, skal dette skiltes. NVE setter vilkår om at dere må gjøre tiltak for å sikre god informasjon om arbeidene til turgåere i området under anleggsperioden, og tilbakeføre turstier, tilrettelagte rasteplasser og skilting der dette blir berørt av utbyggingen.

Veier og adkomst til inntaket

I bakgrunnsnotater «Bakgrunn for vedtak» står det at «*Midlertidige og permanente veier skal bygges i tråd med det som er oppgitt i søknaden. Søknaden sier at anleggsveier skal gjøres smalere etter anleggsperioden og delvis revegeteres*». Det skal bygges adkomstvei til kraftstasjonen som traktorvei klasse 4. Videre beskrives det at «*Eksisterende skogsvei opp i Sandalen vil i forbindelse med graving og sprengning av rørtraséen bli noe opprustet både som anleggs- og servicevei samt at den enkle skogsveien etter ønske fra grunneier blir oppgradert til en enkel traktorvei opp til kote 180 moh. Eksisterende vei går hovedsakelig langsmed rørtraséen men det vil falle naturlig å legge den endelige veien langsmed rørtraséen da det vil gi mindre graving i terrenget. Videre fra kote 180 moh vil blir rørtraséen arrondert tilbake som en kjøresterk trasé for ATV*». Denne beskrivelsen er i samsvar med konsesjonsgitt adkomstvei. Vi mener likevel at veiens utseende i etterkant av utbyggingen er spesielt viktig for opplevelsen av området for turgåere. Vi setter derfor vilkår om at veien fra kraftstasjonen og opp til kote 180 skal legges beskjedent i terrenget, slik at veikroppen ikke blir liggende som en pølse i landskapet. Veikanter skal istandsettes slik at disse blir lite fremtredende. Fra kote 180 og opp til inntaket skal veien være kjørbare for ATV. Det vil si at veikroppen er beskjeden, veien skal smalnes av og delvis revegeteres. Begge veitypene har mindre veikropp enn anleggsveier, og permanent vei skal derfor fremstå som beskjeden i terrenget og ikke være deponi for overskuddsmasser.

Riggområder og massehåndtering

Det er planlagt å bruke et gammelt sandtak som riggområde i prosjektet. Område er allerede opparbeidet. I tillegg har dere sendt et oppdatert kart som viser plan for riggområder. Kartet er vist i bildet under. Dere skriver i detaljplanen at «*Nedenfor stasjonen er det flere store sandtak som er eid av en av fallrettseierne same et av*



asfaltverket i Rolsvåg. Det er gitt tillatelse for mange år siden til å benytte området Rigg 0a til uttak av sand, og området var tidligere regulert som industriområde. Ved rullering av reguleringsplan i 2012 ser det ut til at sandtaket feilaktig er blitt merket som LNF-område. Dette område vil bli benyttet som riggplass med eventuell brakkerigg og midlertidig lager for rør m.m. i byggetiden.

Kommunen har også gitt grunneier tillatelse til uttak av sand på Rigg 0b, hvor det per i dag er pågående aktivitet som går mot slutten. Grunneier ønsker å arrondere dette tilbake til landbruksområde og ønsker å benytte overskytende sprengstein for delvis å bygge opp igjen terrenget.

Hordaland Asphalt AS har etablert et stort industriområde i umiddelbar nærhet til Sandelva (Rigg 0c) hvor de har tatt ut nærmere 20 000 m³ med sprengstein og de har planer om å ta ut en tilsvarende mengde i fremtiden. Hordaland Asphalt har et knuseverk for stein på dette området og det vil være nærliggende for Sandelva Kraftverk å kjøre sprengstein dit både for knusing og eventuelt salg av overskytende steinmasser».



NVE forstår det sånn at arealene allerede er opparbeidet, og har derfor ingen innvendinger til at de tas i bruk. Vi forutsetter likevel at bruken av disse riggområdene er avklart med grunneier, og at alle nødvendige tillatelser til knusing og massehåndtering på de aktuelle områdene foreligger.

Vurdering av arrangement for minstevannføring, krav om skilting og merking

Dere planlegger for slipp av minstevannføring gjennom rør i dammen. Metoden dere har beskrevet for slipp- og dokumentasjon av minstevassføring oppfyller kravene i post 1 i konsesjonen. Dette er avhengig av at dere installerer og drifter utstyret riktig.

Vi setter krav til anleggets funksjon og godkjenner prinsippene for målemetode og slippløsning, men ikke valg av utstyr eller leverandør. Derfor må dere kunne dokumentere skriftlig for oss, at dere har kalibrert og kontrollmålt utstyret. For slipp av minstevannføring som måles direkte ved vanngjennomstrømming i rør er det spesielt viktig å påse at forutsetningene for at måleutstyret gir riktige verdier er oppfylt.

Dersom det viser seg at godkjent arrangement for slipp og dokumentasjon av minstevannføring ikke oppfyller krav som er satt i vassdragskonsesjonen, kan vi kreve ombygging, jf. vannressursloven § 59.



Allmennheten skal kunne kontrollere at pålagt minstevannføring er oppfylt. NVE veileder 3/2020 «Slipp, måling og dokumentasjon av minstevannføring» beskriver hvordan dette kan løses. Se mal for opplysningskort på våre nettsider www.nve.no.

Vurderinger etter naturmangfoldloven

Alle myndighetsinstanser som forvalter natur, eller som fattet beslutninger som har virkninger for naturen, plikter etter naturmangfoldloven § 7 å vurdere planlagte tiltak opp mot naturmangfoldlovens relevante bestemmelser.

Saken har blitt opplyst gjennom konsesjonsbehandling og i denne prosessen har naturmangfoldloven kapittel II blitt vurdert. Konsesjonsprosessen for Sandelva kraftverk ligger noe tilbake i tid. Kunnskapen om naturmangfoldet og effekter av eventuelle påvirkninger er basert på konsesjonsbehandlingen, den informasjonen som er lagt fram i innsendt plan, høringsuttalelser og NVEs egne erfaringer. NVE har også søkt i tilgjengelige databaser som Naturbase og Artskart den 30.05.2023, og vi har ikke funnet ny informasjon om viktige naturverdier i etterkant av konsesjonsprosessen. Etter NVEs vurdering er det innhentet tilstrekkelig informasjon til å kunne fatte vedtak.

Vurderingene etter naturmangfoldloven som ligger til grunn for konsesjonen er tilstrekkelig konkrete, oppdaterte og dekkende for godkjenningen av detaljplanen. NVE har derfor ikke foretatt nye vurderinger av tiltaket som helhet etter prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 og viser til vurderingene som er gjort i konsesjonsprosessen.

Forhold som dere må avklare før arbeidet kan starte

Plan- og bygningsloven

Dere må avklare med kommunen om tiltaket må ha dispensasjon fra gjeldende arealplan. Dette fordi det må være i samsvar med kommuneplanen sin arealdel og gjeldende reguleringsplaner. Dette gjelder selv om tiltaket har fått konsesjon, og dermed er unntatt fra byggesaksbehandling etter plan- og bygningsloven, jf. forskrift om byggesak (FOR 2010-03-26-488 - byggesaksforskriften) § 4-3 første ledd.

Dere må og sørge for at tiltaket blir gjennomført i samsvar med plan- og bygningsloven og tilhørende forskrifter. Dette gjelder særlig reglene i plan- og bygningsloven om tekniske krav (§ 29-5), og krav til produkt til byggverk (§ 29-7) med tilhørende deler av byggeteknisk forskrift. Disse gjelder så langt de passer for tiltaket.

Naturforekomster, landskapsområder og kulturminner

Vi minner om post 3 om konsesjonærens ansvar ved anlegg/drift og post 6 om kulturminner som konsesjonæren må følge opp i forkant av og under anleggsperioden.

Privatrettslige rettigheter

Vi gjør oppmerksom på at konsesjonæren må sørge for å skaffe seg nødvendige privatrettslige rettigheter før anleggsarbeidene starter.

Nødvendige tillatelser etter annet lovverk



Før anleggsarbeidet starter må konsesjonæren innhente nødvendige tillatelser etter annet lovverk.

Det skal sendes inn dokumentasjon til Samnanger kommune når anlegget er ferdig bygd

Når anlegget er ferdig bygd, skal dere sende kartdata i egnet format med alle fysiske anlegg til Samnanger kommune, slik at kartdata kan gjøres tilgjengelige på en enkel måte, jf. byggesaksforskriften § 4-3 fjerde ledd.

Klageadgang

Vedtaket kan påklages, se orientering om rett til å klage på siste side.

Med hilsen

Kristian Markegård
direktør

Mari Hegg Gundersen
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner

Mottakerliste:

Sandelva kraftverk AS

Kopimottakerliste:

SAMNANGER KOMMUNE
BLÅFALL AS - Andre Bjerke
EINAR SOFIENLUND - EINAR SOFIENLUND
STATSFORVALTAREN I VESTLAND
VESTLAND FYLKESKOMMUNE

Vedlegg:

Detaljplan for miljø og landskap, 26.05.2023



Orientering om rett til å klage

Frist for å klage	Fristen for å klage på vedtaket er 3 uker fra den dagen vedtaket kom frem til deg. Hvis vedtaket ikke har kommet frem til deg, starter fristen å løpe fra den dagen du fikk eller burde ha fått kjennskap til vedtaket. Det er tilstrekkelig at du postlegger klagen før fristen løper ut. Klagen kan ikke behandles dersom det har gått mer enn 1 år siden NVE fattet vedtaket
Du kan få begrunnelsen for vedtaket	Hvis du har fått et vedtak uten begrunnelse, kan du be NVE om å få en begrunnelse. Du må be om begrunnelsen før klagefristen løper ut.
Hva skal med i klagen?	Klagen bør være skriftlig. I klagen må du: • Skrive hvilket vedtak du klager på. • Skrive hvilket resultat du ønsker. • Opplyse om du klager innenfor fristen. • Undertegne klagen. Hvis du bruker en fullmektig, kan fullmektigen undertegne klagen. I tillegg bør du begrunne klagen. Dette betyr at du bør forklare hvorfor du mener vedtaket er feil.
Du kan få se dokumentene i saken	Du har rett til å se dokumentene i saken, med mindre dokumentene er unntatt offentlighet. Du kan henvende deg til NVE for å få innsyn i saken.
Vilkår for å gå til domstolene	Hvis du mener vedtaket er ugyldig, kan du gå til søksmål. Du kan bare gå til søksmål dersom du har klaget på NVEs vedtak, og klagen er avgjort av OED som overordnet forvaltningsorgan. Du kan likevel gå til søksmål dersom det har gått 6 måneder siden du sendte klagen, og det ikke skyldes forsømmelse fra din side at klagen ikke er avgjort.
Sakskostnader	Dersom NVE eller OED endrer vedtaket til din fordel, kan du søke om å få dekket vesentlige og nødvendige kostnader. Du må søke om dette innen 3 uker etter at klagevedtaket kom frem til deg.
Hvem kan klage på vedtaket?	Hvis du er part i saken, kan du klage på vedtaket. Du kan også klage på vedtaket hvis du har rettslig klageinteresse i saken.
Hvor skal du sende klagen?	Du må adressere klagen til Olje- og energidepartementet (OED), men sende den til NVE. NVEs -epostadresse er nve@nve.no. NVE vurderer om vedtaket skal endres. Dersom NVE ikke endrer vedtaket, vil vi sende klagen til OED.

Denne forklaringen er basert på forvaltningslovens regler i §§ 11, 18, 19, 24, 27 b, 28, 29, 31, 32 og 36.